

woning gevierd, helemaal als van ouds. Met de grote kerstboom en met meester aan de piano en de kinderen van de twee hoogste klassen en met Grootvader, die het oude Kerstverhaal vertelde, dat toch altijd weer nieuw is. Het was allemaal net als vroeger, behalve dat ene ogenblik, toen Grootvader vlak na dat verhaal nog iets zei.

„Laten we samen even aan die mijnheer Alterijck denken,” zei hij, „die 't nu misschien wel moeilijk heeft en die alles kwijt is . . . we hadden misschien toch heel anders tegen hem moeten zijn . . . ik bijvoorbeeld . . . toen ik in dat postkantoor terugschold . . . dat hij me onder de modder spatte en uitschold heb ik hem vergeven . . . ik hoop nu alleen maar, dat hij 't mij óók doet . . .”

Toen Grootvader dat gezegd had, was het even heel erg stil. Maar toen riep hij zelf vrolijk: „En nu de chocola!” en daar kwamen Grootmoeder en Janneke al met de dampende ketel binnen!

Het kerstlam Emanuel

CLARA DE GROOT

De juffrouw van de Zondagsschool in Ganzingaweide begreep er niets van. Waar bleven de kinderen toch? Alleen klein Annetje zat zoet in de klas om haar gezelschap te houden en verder waren de banken allemaal leeg. De drie Koningen, die juf op het flanelbord had gezet, keken er sneu van. Maar eindelijk kwamen ze toch opdagen, Hendrik en Margrietje, de twee bollebozen van de klas, voorop. Ze liepen als hazen.

„Maar jongens,” zei de juffrouw, toen ze hijgend en met rode wangen het lokaal binnenkwamen, „hoe komen jullie zo laat?”

„Juf,” zei Margrietje, en haar ogen straalden, „Juf, bij de koster zijn twee lammetjes geboren. Zulke schatjes!”

Juf kon haar oren niet geloven.

Lammetjes, nù? Twee dagen voor Kerstmis? Lammetjes werden toch altijd in het voorjaar geboren?

„Ja, Juf,” riepen er een paar tegelijk. „Het is heus waar. Heus waar.”

„En, Juf,” zei Hendrik, en hij stotterde een beetje van opwinding, „eèn lammetje is

er over. Het grote schaap wil niks van hem weten."

„En nou wordt het straks weggegeven," viel Margrietje in, „maar de koster weet nog niet aan wie."

„Natuurlijk aan een jongen of een meisje, dat er heel goed voor wil zorgen," meende de juffrouw.

Ja, dat dachten ze ook. Een ogenblik keken ze allemaal heel ernstig.

„Het lammetje moet eerst met een zuigfles gevoed worden," wist Sietske.

„O, ik heb wel een poppenzuigfles," zei Sjoukje ijverig.

Maar haar vriendinnetje Mattie lachte haar uit.

„Een poppenzuigfles, daar kan lang niet genoeg in, kind. Is het niet zo, Juf?"

Maar voordat Juf antwoord had kunnen geven, zei Margrietje al:

„Wij hebben nog wel een zuigfles van ons broertje. Ik hoop, dat *ik* het lammetje krijg."

„Maar *ik* wil het ook wel graag hebben, Juf," riepen wel vijf, zes stemmen tegelijk.

Wie zou het lammetje van de koster krijgen?

Bedrijvig schoven de kinderen in de banken. „Zijn ze er allemaal?" dacht de juffrouw. Eens even kijken. Ja, ze waren er allemaal, behalve Tini.

Tini kon niet lopen, de stumperd; ze werd altijd door haar moeder in een rolstoel gebracht, maar soms had Moeder geen tijd . . .

Tini moet nodig een wagentje met armbeweging hebben, dan kan ze zich zelf redden, dacht de juffrouw. Maar zo'n wagentje kost veel geld en de ouders van Tini waren arme mensen. Er moet wat op gevonden worden, meende Juf. Ze moest er vanavond, wanneer ze rustig alleen thuis was, maar eens goed over denken.

In de klas was nog wat geschuifel en gepraat. Toen werd het stil en zij baden. De drie Koningen op het flanelbord luisterden ernstig toe.

Na het gebed zei Juf: „Laat nu maar eens horen, dat jullie je kerstliedjes goed kent."

En ze zongen van „De herdertjes in 't veld", van „De drie Koningen" en ze zongen Maria's Moederlied. Daarna ging de juffrouw vertellen. Het was een erg mooi verhaal, maar de kinderen luisterden maar met een half oor. Want hun gedachten waren bij het lammetje.

Wie zou het krijgen?

Elk voor zich overwogen ze hun kansen.

Ik mag het vast niet hebben, dacht Sjoukje verdrietig. Wij wonen immers zo klein: wij hebben niet eens een tuintje.

Hendrik was ook bang, dat Vader en Moeder nee zouden zeggen. Hij had immers al zoveel dieren. Er was geen plaats voor nog meer. Maar als hij Akke, zijn tamme kraai, nu eens weg deed? Akke had een groot hok, daar kon het lam dan wel in. Best. Misschien dat dan . . . Hoopvol keek hij naar de drie Koningen, die, met hun prachtige gewaden losjes om zich heen, naar de ster boven hun hoofden tuurden. Hij zag het lam al in Akkes hok. Maar het volgend ogenblik wierp hij dit plan ver van zich. Akke weg doen! Hoe kwam hij er bij? Dat ging toch niet!

Nee, dat gaat ook niet. Als je een dier eenmaal hebt, kun je het niet zo maar weer aan de dijk zetten. Dat is lelijk.

Maar wat dan?

Hendrik zuchtte. Hij wist het niet; hij wist het niet.

Mattie dacht: Ik ben maar alleen thuis, broers of zusters heb ik niet. En veel dieren zijn er ook niet: een hond, een toom kippetjes, dat is alles.

Margrietje, naast haar, praatte in gedachten met Moeder.

„Toe, Mem, laat mij de koster vragen of ik het mag hebben. Ik dek immers alle dagen de tafel voor U en ik haal mijn eigen bed af. En ik wil nog wel veel en veel meer doen, als ik dat lammetje krijg.”

De juffrouw zag de kinderen dromen. Van het lam natuurlijk, dacht ze. Zij werd niet boos, omdat ze niet zo heel goed opletten. Nee, zij veranderde haar verhaal een beetje, zodat ook de lammetjes die naast de kribbe van Jezus hadden gestaan, er aan te pas kwamen. En

kijk, toen letten ze wel op. Toen luisterden ze wel. Het speet de kinderen toen het einde kwam.

„En kinderen,” besloot de juffrouw, „jullie en de dieren zijn samen opgenomen in de liefde van Jezus' hart. Dus horen zij bij jullie. Zij zijn zoiets als een kleinere broer of zuster, waar je goed voor moet zijn.”

Zodra de kinderen thuis kwamen, begonnen ze natuurlijk over het lam. De moeders en de vaders zeiden niet nee en niet ja. Ze zouden er eens over denken, zeiden ze.

Wie zou het lammetje van de koster krijgen? Dat prachtige lammetje, met krulletjes als van astrakan, en met een zo zacht snoetje, een snoetje dat scheen te glimlachen?

De dag voor Kerstmis riep Juf al haar kinderen nog eens bijeen in het lokaal. De drie Koningen waren er ook nog. Zij, de kinderen, moesten nu voor het laatst hun Kerstspel repeteren. En het ging goed, hoor, heel goed. Toen ze klaar waren, bleven ze nog even met elkaar praten, de juffrouw en de kinderen. Ze waren er natuurlijk allemaal, behalve Tini, maar dat kon Tini niet helpen.

„Jongens,” zei opeens de juffrouw, „nu moeten jullie eens héél goed luisteren.”

Dadelijk waren ze nieuwsgierig, zo nieuwsgierig als aapjes.

„Ik heb een plan,” zei Juf opgewekt.

Een plan! Nu waren ze gloeiend nieuwsgierig.

„Welk plan dan, Juf?” riepen ze.

„Een plan met het lammetje van de koster.”

„O!” riepen ze, „o!” Wat zou het zijn, dat plan?

„We brengen het lam samen groot,” zei Juf. „En dan verkopen we het voor een heleboel centjes aan een goede boer.”

Dat leek ze goed. „Ja, dat doen we, dat doen wel!” antwoordden de kinderen.

„En dan maken we voor dat geld een reisje!” riep Hendrik geestdriftig.

„Naar Terschelling!” riep er een.

„Naar Texell!” vond de ander.

Ze riepen allemaal door elkaar.

Maar Juf schudde lachend haar hoofd. „Nee, dat doen we niet.”

Ze zweeg even en de klas keek haar vol spanning aan. Wat dan, wat ging er dan gebeuren?

„We offeren aan Jezus het geld.”

Opeens waren ze allemaal stil. Geen reisje? ... Aan Jezus offeren? Jezus kreeg het geld? ...

Elk hart streed tegen zijn begeerte. Niet zij, maar Jezus?

Tenslotte vroeg Marietje zacht: „Hoe bedoelt U, Juf?”

Juf legde haar handen op de lessenaar. „Dat zal ik jullie vertellen. Je weet, dat Jezus nooit iets voor zichzelf wenste. Hij gaf alles wat Hij bezat aan de armen en behoeftigen.”

„Ja,” zeiden de kinderen, „ja, dat is zo.”

„Nu, wij zullen het geld dat wij voor het lam krijgen, uit Zijn naam aan Tini geven. Zij kan dan een wagentje kopen en hoeft nooit meer de Zondagsschool te verzuimen.”

O, wilde Juf dat!

Een wagentje voor Tini, zo'n klein wagentje, dat je met je armen kunt bewegen. Het leek hun een mooi plan.

„Ja,” riepen ze spontaan, „ja, Juf, laten we dat doen!”

Er moest toen natuurlijk nog een heleboel worden besproken. Ze besloten iedere week een stuiver van hun zakgeld af te staan om voedsel voor het lam te kopen.

„En dan,” zei Juf, „moet er een pleegmoeder of pleegvader worden gekozen.”

Ze stemden, heel gewichtig, met behulp van briefjes.

„Net als in de Gemeenteraad,” zei Sietske, die het dochtertje van de burgemeester was.

Het was heel stil in de klas, terwijl ze elk een naam op het briefje schreven. Toen dat gedaan was, haalde Hendrik de briefjes op en de juffrouw ging de namen voorlezen. Wie had de meeste stemmen gekregen? Margrietje. Margrietje de Vries was door de klas uitgekozen om het lammetje groot te brengen.

Margrietje zat daar met een hoogrode kleur en blijde ogen. Zij was gekozen, zij!

„Nu zullen Vader en Moeder toch niet nee zeggen,” dacht ze.

De juffrouw knikte vriendelijk naar haar. Zij was blij met de keus van de klas. Margrietje was een bij-de-handje, maar tegelijk een lief kind. Een kind, dat wat voor een ander over had. Bij haar was het lammetje in goede handen.

De kinderen praatten nu allemaal door elkaar.

„Ik mag eens komen kijken, hè, Margriet?”

„Ik ook! Ik ook!”

„Natuurlijk,” beloofde Margriet.

Het lam was immers van hen allemaal.

Juf keek eens op haar horloge. Het was al laat.

„Houden jullie eens even op met praten,” zei ze. „Er moet nog wat gebeuren.”

„Wat dan? Wat dan?” riepen ze in koor.

„Het lam moet nog een naam hebben.”

„O ja, natuurlijk!”

„Denken jullie er eens over.”

Ze dachten. Ze dachten allemaal heel ernstig over die naam. In de dakgoot buiten piepten de mussen.

Ze noemden het lam Emanuel.

Het lammetje van de koster werd heus van Margrietje de Vries. Vader en Moeder zeiden tegen elkaar: „Dit kunnen we niet weigeren.” Dus haalde Margrietje het lamme-

tje. In de poezenmand. Zij streekte het diertje over zijn zachte vacht en ze warmde zorgvuldig zijn melk. Ze schudde alle dagen zijn strobed op en als de zon scheen bracht ze het naar het meest beschutte plekje van de tuin. Daar kon hij dan draven en spelen met Nellie, buurmans jonge hond. Geen wonder, dat Emanuel groeide. Hij groeide als kool. Hij groeide zo hard, dat – toen het Mei was en voorjaar – de tuin veel te klein voor hem was.

„Hij moet in de wei,” zei Margrietjes vader.

De Zondagsschoolkinderen kwamen bijeen om te beraadslagen, waar ze hem zouden laten grazen. Het werd de Zeedijk en het kwelderland daarachter. Het weidegeld was er niet hoog en het gras was er best. Margrietje bracht Emanuel zelf naar de dijk. Ze hoefde hem niet eens vast te houden; hij huppelde zó wel achter haar aan.

Het was een grote verandering voor Emanuel. De eerste dagen was hij verschrikkelijk onwennig. Hij verlangde naar Margrietje en naar Nel, zijn hondevriendin. Naar de vreemde schapen, die daar graasden, keek hij niet om. Treurig stond hij voor het witte hekje, dat het pad naar de dijk afsloot.

„Bè, bè, bè! Ik wil naar huis, naar huis!”

Margrietje zei tegen hem: „Stil maar, Emanuel, het went wel en als het gewend is, vind je het fijn hier.”

Zo was het ook. Op een dag kwam een ander lam, een mooi fors dier, hem besnuffelen. Zij sloten vriendschap en het vreemde lam bracht Emanuel naar de kudde. De kudde was niet onvriendelijk, zij nam het nieuwe lam goedgunstig op. Toen was Emanuel niet langer verdrietig. Het gebeurde zoals Margrietje gezegd had: hij vond het fijn om met zoveel makkers in deze grote tuin te grazen. Daar liep hij dan op de hoge, groene dijk, onder de grote, grote hemel, die dan weer blauw was en dan weer vol met grijze wolken. De frisse wind van de zee streek over zijn krulletjes en de meeuwen, de vogels van de zee, vertelden hem verhalen over de vreemde landen die zij gezien hadden. De zee zelf ruiste vredig in zijn oren.

Emanuel werd groot. Toen de herfststormen kwamen, haalden de boeren de schapen van de dijk en zij brachten hen naar beschutter oorden. Emanuel werd nu het eigendom van een goede boer, die in ruil voor hem een beurs vol geld op tafel legde. Met dat geld ging baas wagenmaker naar de stad en hij kocht een mooi wagentje voor Tini, niet helemaal nieuw, maar bijna.

Toen werd het feest. De kinderen van de Zondagsschool versierden het wagentje met groen en bloemen. Zo reden ze het naar Tini. En Tini er in! Iedereen was blij! De kinderen juichten van blijdschap. Emanuel in zijn nieuwe weide hoorde het en mekkerde vrolijk.

